

PRAŽSKÁ KONZERVATOŘ

uvádí

KONCERT
K ROKU ČESKÉ HUDBY
SYMFONICKÝ ORCHESTR
PRAŽSKÉ KONZERVATOŘE

Miriam Němcová

dirigent

Josef Bartoň

violoncello

Čtvrtek 24. října 2024 od 19:00 hod.

Koncertní sál Pražské konzervatoře

Dvořákovo nábř. 2, Praha 1

vstup volný

program:

Antonín Dvořák

(1841-1904)

Slovanský tanec č. 9 H dur, op. 72

„Odzemek“

Matěj Bartoň

(*1999)

Koncert pro violoncello „Gaiano“, op. 9

světová premiéra, absolventská skladba

I. *Moderato e Allegro con moto*

II. *Lento e Andantino*

III. *Allegro*

violoncello **Josef Bartoň**

***** přestávka *****

Josef Suk

(1874- 1935)

Pohádka, op. 16

Suita z hudby k Zeyerově dramatické pohádce

Radúz a Mahulena

1. *O věrném milování Radúze a Mahuleny a jejich strastech*

(Adagio, ma non troppo)

2. *Hra na labutě a pávy*

(A la polka)

3. *Smuteční hudba*

(Andante sostenuto)

4. *Runy kletba a jak byla láskou zrušena*

(Allegro appassionato)

houslové sólo **Antonín Kratochvíl**

SYMFONICKÝ ORCHESTR PRAŽSKÉ KONZERVATOŘE
dirigent **Miriam Němcová**

Slovo k programu

Program dnešního koncertu je úzce spjat s Pražskou konzervatoří. Dvě skladby vytvořili její dva ředitelé a třetí její letošní absolvent. Zároveň mají všichni tito autoři spojitost s Rokem české hudby – v lednu by své 150. narozeniny oslavil Josef Suk a v květnu uplynulo 120 let od úmrtí Antonína Dvořáka. Své půlkulaté jubileum letos oslavil i Matěj Bartoň.

Dnešní koncert zahájí hudba někdejšího ředitele konzervatoře Antonína Dvořáka a sice jeho **Slovanský tanec č. 9 H dur, Op. 72**. Myšlenka na vznik slovanských tanců přišla od berlínského hudebního vydavatele Fritze Simrocka, který tehdy na Brahmsovo doporučení vydal Dvořákovy Moravské dvojzpěvy. Tance se měly stát jakousi protiváhou Brahmsových Uherských tanců. Inspirován českou lidovou hudbou dokončil Dvořák první řadu Slovanských tanců pro čtyřručních klavír. Cyklus se ve své době těšil velkému úspěchu, byl uváděn nejen v úpravě pro klavír, ale i jako orchestrální skladba. Simrock tedy jako zkušený obchodník Dvořáka přemlouval, aby ve Slovanských tancích pokračoval. Dvořák se zprvu bránil se slovy, že „dělat dvakrát totéž je ztraceně těžké!“ ale po mnohém naléhání se nakonec podvolil a zkomponoval i druhou řadu.

Můžeme říci, že druhá řada Slovanských tanců patří mezi Dvořákovy zralejší kompozice. Dvořák toto dílo zkomponoval ve stejné době jako Houslový koncert, Sedmou symfonii či oratorium Svatá Ludmila. Oproti první řadě použil Dvořák v řadě druhé mnohem pestřejší škálu nálad. Zároveň rozšířil sbírku i o nové tance, které se v první řadě neobjevují. Jedním z těchto tanců je právě Odzemek, který pochází ze slovensko-valašského pomezí a který zazní dnes večer.

Jako novinka letošního večera se světu poprvé představí **Koncert pro violoncello c moll „Gaiano“, Op. 9**, absolventská skladba Matěje Bartoně, který letos završil svá studia na Pražské konzervatoři ve třídě Pavla Trojana, rovněž bývalého ředitele konzervatoře. Impuls pro vznik skladby dal skladatelův bratranec Josef Bartoň, který se ujme sólového partu. Hlavním zdrojem inspirace byl Bartoňův pobyt v alpské přírodě poblíž městečka Endine Gaiano v létě 2022. První výraznější obrysy pak skladba dostala během autorovy pouti do španělského Santiaga di Compostela během téhož roku. Skladba pak byla dokončena v říjnu následujícího roku.

Autor se ve skladbě snaží propojit tradiční hudební prostředky se současným myšlením. „Mým hlavním cílem bylo stvořit skladbu, která reaguje na dosavadní vývoj hudby, ale zároveň je srozumitelná jak pro hráče, tak pro publikum,“ říká ke skladbě Bartoň. První věta je tvořena sonátovou formou, kde autor místo provedení zařadil kadenci sólového violoncella. Ve druhé větě se pak střetává melancholický romantický svět s quazi jazzovým středním dílem, který v sobě obsahuje prvky minimalismu. Na závěr skladby pak zazní rozverná scherzo, které v sobě propojí obě předchozí věty. „Cellový koncert je pro mne jakýmsi shrnutím posledních šesti let mého studia, životním obdobím, kde jsem prožil mnoho vzestupů a pádů,“ dodává ke skladbě její autor. Vznik skladby podpořila svým grantem Nadace Český hudební fond.

Koncert zakončí hudba dalšího absolventa konzervatoře a zároveň bývalého ředitele a sice **Pohádka, Op. 16** od Josefa Suka. Tato skladba je suitou ze scénické hudby k divadelní hře Radúz a Mahulena od Julia Zeyrea. Příběh vypráví o mladém králevici Radúzovi, který se jednou při honu na bílého jelena omylem zatoulá do cizího království tatranského. Tam jelena dostihne a zabije. Během cesty zpět je však zajat králem Stojmírem a jeho chotí Runou. Na jejich hradě se Radúz seznámí s půvabnou princeznou Mahulenou a oba se do sebe zamilují. S jejich láskou však nesouhlasí královna Runa, která nechá Radúze přikovat na Orlí skálu. Mahulena jej však vysvobodí, za což je Runa oba prokleje. Po návratu do vlasti tak Radúz na Mahulenou zcela zapomene. Zdrčená Mahulena zoufale touží po tom, aby zemřela. Stane se kouzlo a změní se v topol. U tohoto topolu pak Radúz truchlí a postupně se odcizuje okolnímu světu. Zasáhne jeho

matka Nyole, která nechá topol porazit a zlomí tak kletbu. Vše dobře dopadne a Radúz žije s Mahulenou šťastně až do smrti.

Hudba k Radúzovi a Mahuleně patří mezi stěžejní milníky Sukova prvního skladatelského období. Suk zde docílil svébytné lyriky, a to zejména v melodických nápadech. Autor k tomu dodává: „Melodie mi jen tekou a instrumentace jako ‚závoj pohádkový‘, o kterém je v prologu řeč.“ Sukova Pohádka tak bude kouzelnou tečkou za dnešním večerem. Všechny skladby zazní v podání Symfonického orchestru Pražské konzervatoře, který je složen z jejích studentů, a který hraje pod vedením Miriam Němcové. Přejeme vám příjemný zážitek.

Matěj Bartoň

Matěj Bartoň se narodil v roce 1999. Vystudoval skladbu ve třídě Pavla Trojana na Pražské konzervatoři. Hře na klavír se začal učit v šesti letech ve slánském klášteře a poté pokračoval na ZUŠ Slaný u Sofie Čemusové. V klášteře působil od svých deseti let jako varhaník a regenschori. Je rovněž hrdým absolventem slánského gymnázia, kde během svých studií založil a čtyři roky vedl školní pěvecký sbor. Hře na varhany se dále věnoval u Lukáše Vendla na ZUŠ Charlotty Masarykové v Praze. Mezi významné kompoziční projekty patří jeho skladba Missa Brevis, která se minulý rok dočkala orchestrálního nastudování v Praze-Břevnově a Missa pro defunctis, za kterou získal ocenění na Mezinárodní skladatelské soutěži Antonína Dvořáka v roce 2023. V současné době působí jako varhaník v kostele sv. Benedikta v Praze-Hradčanech a jako regenschori ve starokatolické katedrále sv. Vavřince na Petříně. V obou kostelích také pravidelně uvádí svá nová duchovní díla. Ve studiu kompozice pokračuje na JAMU v Brně u Zbyňka Matějů.

Josef Bartoň se hrou na violoncello začal ve čtyřech letech v Brně, u profesora Ivo Rajniše a dále pokračoval v ZUŠ Semily u MgA. Josefa Krečmera (mladšího). Po dostudování prvního cyklu započal studium na Pardubické konzervatoři u Mgr. Josefa Krečmera a MgA. Jana Zemena, kterou úspěšně absolvoval. Nyní je posluchačem pražské HAMU u profesora Mgr. Miroslava Petráše. Získal 1. cenu v soutěži Mladí a Bohuslav Martinů a 3. cenu v soutěži Jana Vychytila. Hraje v orchestru konzervatoře Pardubice, se kterým i vystoupil sólově. Dále vystoupil sólově i s Filharmonií Hradec Králové nebo Pardubickou Filharmonií. Zúčastnil se mistrovských kurzů u Jiřího Bárty, Tomáše Strašila, Petra Nouzovského a Václava Lukse. V současné době se věnuje i komorní hudbě, kompozici a jazzu s formací Vlnotaj. Je to Matějův bratranec.

Miriam Němcová začala svou dirigentskou dráhu v šestnácti letech u neprofesionálních souborů. Po absolutoriu Pražské konzervatoře a během studia oboru kompozice a dirigování na AMU v Praze (mj. u prof. Václava Neumanna), spolupracovala již s řadou profesionálních ansámblů (Sukův komorní orchestr, Karlovarský symfonický orchestr, Filharmonie Hradec Králové, Pěvecký sbor Českého rozhlasu, Pražský filharmonický sbor). V letech 1987-1988 byla stipendistkou České filharmonie u Pražských madrigalistů a několikrát obdržela stipendium na Internationale Bachakademie Stuttgart u prof. Helmutha Rillinga. Po návratu ze stáže v Paříži působila Miriam Němcová v Komorní opeře Praha a v Divadle F. X. Šaldy v Liberci, kam se po ročním angažmá u Karlovarského symfonického orchestru v roce 1991 vrátila jako šéf opery. Na základě úspěšného nastudování Verdiho Otella v Divadle Antonína Dvořáka v Ostravě jí byla v roce 1993 nabídnuta dirigentská i sbormistrovská smlouva ve Státní opeře Praha. Od září 1995 je M. Němcová pedagogem a vedoucím oddělení dirigování na Pražské konzervatoři, kde současně řídí symfonický orchestr. Mezinárodní dirigentské kurzy vedla např. v Hradci Králové, v jihokorejském Seoulu a naposledy v Praze pro Studio lirico. Kromě toho se věnuje stálé koncertní činnosti u nás i v zahraničí jako hostující dirigent či jako umělecký šéf orchestru Praga Sinfonietta, pěveckého sboru Vox Praegae a Českého národního sboru. Od roku 2001 byla stálým hostem Filharmonie Hradec Králové, s níž nahrála na CD cyklus symfonických básní Má vlast Bedřicha Smetany. V poslední době hostuje též jako sbormistr u Pražského filharmonického sboru.